

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudkyň JUDr. Magdaleny Ježkové a JUDr. Jany Kábrtové ve věci žalobce: **J. J., bytem H. u S. P. 26**, zast. JUDr. Jaroslavou Ježkovou, advokátkou v Nové Pace, K. J. Erbena 1266, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce, se sídlem Opava, Horní náměstí 103/2**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. března 2015, č. j. 1633/1.30/15-3, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1633/1.30/15-3, žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký a Liberecký kraj (dále jen „oblastní inspektorát“) ze dne 22. 1. 2015, č. j. 24236/7.30/14-2, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o obnovu řízení pravomocně ukončeného rozhodnutím správního orgánu ze dne 24. 2. 2014, č. j. 2082/7.72/14/14.3. Tímto rozhodnutím byla žalobci dle § 140 odst. 4 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v platném znění (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) uložena pokuta ve výši 250.000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 140 odst. 1 písm. c) citovaného zákona.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí v úvodu podrobně popsal skutkové okolnosti, které vedly oblastní inspektorát k uložení pokuty za správní delikt dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, i procesní úkony, které vydání tohoto

rozhodnutí předcházely. Poukázal na to, že žalobce do tohoto rozhodnutí nepodal odvolání a rozhodnutí oblastního inspektorátu nabylo právní moci dne 12. 3. 2014.

Dále uvedl, že žalobce dne 27. 11. 2014 podal podnět k provedení přezkumného řízení dle § 94 odst. 1 správního řádu, který žalovaný neshledal důvodný. Následně dne 10. 12. 2014 požádal žalobce o obnovu řízení. Oblastní inspektorát svým rozhodnutím ze dne 22. 1. 2015, č. j. 24236/7.30/14-2 jeho žádost zamítl jako nedůvodnou.

Žalovaný k odvolání žalobce přezkoumal rozhodnutí oblastního inspektorátu i řízení, které mu předcházelo. Dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné, neboť podmínky pro obnovu řízení dané v § 100 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu v platném znění (dále jen „správní řád“) nebyly splněny. Dle žalovaného nevyšly v předmětné věci najevo žádné dříve neznámé důkazy existující během původního správního řízení, které žalobce nemohl uplatnit, ani nebyly v původním řízení provedeny důkazy, které by se ukázaly jako nepravdivé.

Pokuta uložená oblastním inspektorátem byla podle žalovaného zcela v souladu s ust. § 141 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, při určení její výše postupoval dle ust. § 140 odst. 4 písm. f) téhož zákona. V době, kdy bylo o deliktu rozhodováno, neumožňovala dikce zákona jiný postup a pokuta byla uložena na spodní hranici zákonného rozpětí. Odůvodnění napadeného rozhodnutí shledal žalovaný jako řádné a dostatečné.

Žalovaný reagoval i na argumentaci žalobce, který odkazoval na nálezy Ústavního soudu. Poukázal na ust. § 71 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, z něhož plyne, že v případě pravomocných rozhodnutí, jiných než trestních, není prostor pro jejich zrušení cestou opravného prostředku, přičemž rozhodnutí zůstávají nedotčena. Dále citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6Ads 233/2014-31, v němž tento soud konstatoval, že zákon obecně neumožňuje správnímu orgánu uložit trest pod zákonnou sazbou.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a uložil mu přikázat oblastnímu inspektorátu, aby obnovu řízení povolil. Tvrdil, že správní orgán rozhodl na základě nesprávné aplikace právních norem a věc posoudil nesprávně. Podle žalobce vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti, které již existovaly v době původního řízení, a které nemohl v původním řízení uplatnit. Za takovou skutečnost označil nález pléna Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byla část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, znějící „nejméně však ve výši 250.000 Kč“ shledána v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Je tedy nepochybné, že citované ustanovení bylo protiústavní od samého počátku. Dále žalobce poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, a ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, v nichž zaujal názor k likvidačním pokutám. Dále citoval i nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004 sp. zn. IV ÚS 582/02 a ze dne 20. 8. 2004 sp. zn. III ÚS 511/03, kterým zrušil rozhodnutí dovolacího soudu vydaná přede dnem zrušení ustanovení § 243c odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu.

Ve svém vyjádření k žalobě ze dne 1. 6. 2015 žalovaný opět popsal skutkový stav zcela věci ve shodě s obsahem žaloby i napadeného rozhodnutí. Setrval na

svém závěru, že podmínky k obnově řízení nebyly splněny. K nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, Pl. ÚS 52/13 podotkl, že jeho existenci nelze pokládat za důvod k obnově řízení, neboť neexistoval v době původního řízení, jak vyžaduje ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, a původní řízení bylo uzavřeno půl roku před vyhlášením citovaného nálezu ve Sbírce zákonů. Dále poukázal na § 58 odst. 1 ve spojení s ust. § 57 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, podle kterého jsou nálezy Ústavního soudu vykonatelné dnem jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů, nestanoví-li Ústavní soud jinak. Ten ve zmíněném nálezu rozhodl, že ust. § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti se ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“, ruší dnem vyhlášení nálezu.

Konečně se žalovaný ještě zabýval přiměřeností uložené pokuty a shledal ji v souladu s tehdy platným předpisem. Připomněl, že žalobce tuto námitku ve správním řízení neuplatnil a odvolání do rozhodnutí o uložení pokuty nepodal. Žalovaný zároveň uvedl, že věc zkoumal jako nadřízený orgán i z pohledů ustanovení § 94 správního řádu. Podnět k přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí byl shledán nedůvodným a o této skutečnosti byl žalobce zpraven přípisem ze dne 11. 2. 2015.

V závěru žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a potvrzení napadeného rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když souhlas žalobce i žalovaného s takovým postupem byl dán za dodržení podmínek stanovených ve větě druhé zmíněného zákonného ustanovení. Žalobu neshledal důvodnou.

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobci byla rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 19. 7. 2013, č. j. 17861/7.72/13/14.3, uložena pokuta za správní delikt podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) ve výši 250.000 Kč. K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí Státním úřadem inspekce práce zrušeno a věc vrácena oblastnímu inspektorátu k dalšímu řízení. Ten znovu rozhodl dne 20. 2. 2014, pod č. j. 2082/7.72/14/14.3, a to shodně jako v předchozím zrušeném rozhodnutí. Žalobce již odvolání do tohoto rozhodnutí nepodal a to nabylo právní moci dne 12. 3. 2014. Podáním doručeným oblastnímu inspektorátu dne 12. 12. 2014 žalobce požádal o obnovu řízení. Oblastní inspektorát jeho žádost rozhodnutím ze dne 22. 1. 2015, č. j. 24236/7.30/14-2, zamítl a žalovaný jeho rozhodnutí dne 18. 3. 2015, pod č. j. 1633/1.30/15-3, potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

S rozhodnutími prvostupňového i odvolacího správního orgánu žalobce nesouhlasil a tvrdil, že vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti již existující v době původního řízení, které nemohl v původním řízení uplatnit. Za takovou skutečnost označil nálezy pléna Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byla část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, znějící „nejméně však ve výši 250.000 Kč“ shledána v rozporu s ústavním pořádkem ČR.

Krajský soud pokládá v úvodu za nutné připomenout, že do pravomocného rozhodnutí je možno zasáhnout jen za zcela mimořádných a zákonem striktně

specifikovaných podmínek. Považuje-li účastník správního řízení vydané pravomocné rozhodnutí za nezákonné, má možnost požádat správní orgán o jeho přezkum mimo odvolací řízení dle § 94 a násl. správního řádu, nebo o povolení obnovy řízení dle § 100 a násl. citovaného zákona. Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, prolamujícím účinek právní moci rozhodnutí. Okamžik právní moci je přitom důležitým momentem z hlediska právní jistoty a stability všech subjektů veřejné správy.

Správní řád upravuje obnovu řízení v ust. § 100 a násl., podmínky pro povolení obnovy pak stanoví v § 100 odst. 1, podle kterého *„Řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže*

a) vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo

b) bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.“

Obnova řízení upravená v ust. § 100 odst. 1 správního řádu je - na rozdíl od úpravy přezkumného řízení dle § 94 správního řádu, sloužícího k nápravě nezákonnosti rozhodnutí, tedy právních omylů a vad, - určeno k řešení skutkových nesprávností. Správní řád pak stanoví důvody pro povolení obnovy taxativním způsobem. Teprve za splnění zákonem stanovených podmínek má účastník řízení právní nárok na povolení obnovy řízení. Žalobce se domáhal nařízení obnovy řízení a tvrdil, že pro takový postup nastaly v jeho případě podmínky dané v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Krajský soud však za novou skutečnost ve smyslu ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu nepokládá žalobcem označený nález pléna Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byla zrušena část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti. Především je nutné opět zdůraznit, že institut obnovy řízení se týká výhradně otázek skutkových. Kromě toho, jak správně uvedl žalovaný, dopad citovaného nálezu Ústavního soudu řeší ust. § 71 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. V jeho odst. 1 stanoví, že *„Byl-li na základě právního předpisu, který byl zrušen, vydán soudem v trestním řízení rozsudek, který nabyl právní moci, ale nebyl dosud vykonán, je zrušení takového právního předpisu důvodem pro obnovu řízení podle ustanovení zákona o trestním řízení soudním.“*

V odst. 2 a 3, které dopadají na řešenou problematiku, zákon uvádí: *„Ostatní pravomocná rozhodnutí vydaná na základě právního předpisu, který byl zrušen, zůstávají nedotčena; práva a povinnosti podle takových rozhodnutí však nelze vykonávat.“*(odst. 2). *Podle odst. 3 „Ustanovení odstavců 1 a 2 platí i v případech, kdy byly zrušeny části právních předpisů, popřípadě některá jejich ustanovení.“*

Konečně v odst. 4 citovaného ustanovení se stanoví, že *„Jinak práva a povinnosti z právních vztahů vzniklých před zrušením právního předpisu zůstávají nedotčena.“*

Komentář k § 71 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu uvádí, že *vzhledem k tomu, že účinky zrušujícího nálezu Ústavního soudu působí pro futuro ode dne vykonatelnosti nálezu, bylo do zákona vloženo ustanovení, které „zmírňuje“ a odstraňuje negativní důsledky neústavnosti právního předpisu, které v době působení předpis vyvolal. Jinak řečeno, smyslem komentovaného ustanovení je odstranit právní důsledky v oblasti individuálních právních aktů založených na aplikaci neústavního předpisu. Zrušení právního předpisu se totiž automaticky nikterak nedotýká ani individuálních právních aktů vydaných na základě zrušeného předpisu, ani práv a povinností vzniklých na základě jiných právních skutečností (právních úkonů nebo ex lege). Komentované ustanovení umožňuje odstranit pouze některé negativní dopady zrušeného právního předpisu, k nimž došlo před tím, než Ústavní soud shledal jeho neústavnost. Možnosti a intenzita reparace takových důsledků je odstupňována podle toho, jak citelné zásahy do právní sféry jednotlivce zákon vyvolal (pravomocná rozhodnutí v trestních věcech podle odst. 1), a podle toho, jak dalece se na existenci práv a povinností podílel individuálními právními akty stát (ostatní pravomocná rozhodnutí ve věcech civilních a správních podle odst. 2).*

Odstavec 1 citovaného § 71 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu se týká rozsudků vydaných v trestním řízení trestních. Komentář k jeho odstavci 2 uvádí, že *„V případě ostatních pravomocných rozhodnutí zákon nevytváří prostor ani pro jejich zrušení cestou opravného prostředku. Tato rozhodnutí tedy zůstanou formálně platná, avšak práva a povinnosti z nich vyplývající (bez ohledu na to, zda práva byla rozhodnutím pouze deklarována či konstituována) nelze vykonat, tedy jejich plnění nelze státně mocensky vynutit.“*

Podle komentáře k § 71 odst. 3 zákona o Ústavním soudu *„V případě zrušení pouze některých ustanovení právních předpisů je však na orgánech veřejné moci, aby posoudily, v jakém rozsahu má derogace vliv na individuální právní akty.“*

Jak vyplývá ze shora uvedeného, žalobcem uplatněný důvod nesplňuje podmínky pro povolení obnovy řízení dané v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, proto krajský soud žalobu ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Pro úplnost krajský soud ještě uvádí, že jako nepatřičné shledal odkazy na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, a ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02. Ústavní soud v nich zaujal názor k likvidačním pokutám, v řízení o povolení obnovy však nelze přezkoumávat samotnou správnost a zákonnost výše uložené pokuty, případně její likvidační charakter, ale pouze splnění podmínek pro povolení obnovy řízení, v posuzovaném případě stanovené v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Ani další, žalobcem citované nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004 sp. zn. IV ÚS 582/02, a ze dne 20. 8. 2004 sp. zn. III ÚS 511/03, nelze na projednávanou věc aplikovat, neboť se týkají skutkově odlišných případů, nikoliv problematiky obnovy řízení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení před krajským soudem žalobce úspěch neměl, žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a krajský soud ani nezjistil, že by mu nějaké takové náklady

vznikly. Vzhledem k tomu bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 29. března 2016

Mgr. Marie Kocourková v. r.
předsedkyně senátu